YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
7 päivänä toukokuuta 1991 *

Asiassa C-69/89,

Nakajima All Precision Co. Ltd, japanilainen yhtiö, kotipaikka Tokio, edustajanaan asianajaja C.-E. Gudin, Pariisi ja Bryssel, prosessiosoite Luxemburgissa c/o R. Faltz, 6 rue Heine,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön päällikkö H.-J. Lambers ja oikeudellinen neuvonantaja E. H. Stein, avustajinaan asianajaja J. Voillemot ja A. Michel, Pariisi, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston johtaja J. Käser, 100 boulevard Konrad-Adenauer, Kirchberg,

vastaajana,

jota tukevat

1) **Euroopan yhteisöjen komissio,** asiamiehinään oikeudellisen yksikön virkamiehet E. de March ja Eric White, avustajanaan kansainväliseen virkamiesvaihtoon osallistuva komission oikeudellisessa yksikössä toimiva saksalainen virkamies R. Wagner, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies G. Berardis, Centre Wagner, Kirchberg,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

2) **Committee of European Printer Manufacturers (Europrint)**, kotipaikka Köln (Saksan liittotasavalta), edustajanaan asianajaja D. Ehle, Köln, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Arendt & Harles, 4 avenue Marie-Thérèse,

väliintulijoina,

joka koskee

- toisaalta sen vahvistamista, ettei polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1) 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaa ja 19 artiklaa voida ETY:n perustamissopimuksen 184 artiklan nojalla soveltaa kantajaan, ja

- toisaalta Japanista peräisin olevien sarjamatriisikirjoittimien tuontia koskevan lopullisen polkumyyntitullin määräämisestä 23 päivänä marraskuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3651/88 (EYVL L 317, s. 33) kumoamista perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan nojalla siltä osin kuin kyseinen asetus koskee kantajaa,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

toimien kokoonpanossa: presidentti O. Due, jaostojen puheenjohtajat G. F. Mancini, T. F. O'Higgins, J. C. Moitinho de Almeida, G. C. Rodríguez Iglesias ja M. Díez de Velasco sekä tuomarit C. N. Kakouris, F. A. Schockweiler, F. Grévisse, M. Zuleeg ja P. J. G. Kapteyn,

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies D. Louterman,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 5.7.1990 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset lausumat,

kuultuaan julkisasiamiehen 5.12.1990 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Nakajima All Precision Co. Ltd (jäljempänä Nakajima), kotipaikka Tokio, on nostanut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 7.3.1989 saapuneen kanteen, joka koskee

- toisaalta sen vahvistamista, ettei polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 11 päivänä heinäkuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (EYVL L 209, s. 1) 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaa ja 19 artiklaa voida ETY:n perustamissopimuksen 184 artiklan nojalla soveltaa siihen, ja

- toisaalta Japanista peräisin olevien sarjamatriisikirjoittimien tuontia koskevan lopullisen polkumyyntitullin määräämisestä 23 päivänä marraskuuta 1988 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3651/88 (EYVL L 317, s. 33) kumoamista perustamissopimuksen 173 artiklan toisen kohdan nojalla siltä osin kuin kyseinen asetus koskee kantajaa.

2 Kirjoituskoneiden ja kirjoittimien tuotantoon rajoittuva Nakajima valmistaa neljää eri mallia hinta-asteikon alapäähän sijoittuvia sarjamatriisikirjoittimia. Se esittää erityisominaisuuksiinsa kuuluvan keskittymisensä yksinomaan tuotantotoimintaan sekä sen, ettei sillä ole käytettävissään minkäänlaista jakelu- ja myyntijärjestelmää. Se ilmoittaa lisäksi asiakaskuntansa olevan suppea ja kertoo aloittavansa tuotannon vasta saatuaan tilauksen; näin ollen sen tuotantokustannukset ovat hyvin alhaiset. Lisäksi se ei ole useisiin vuosiin pitänyt lainkaan kirjoittimia myynnissä Japanin markkinoilla, ja kertoo markkinoivansa tuotantoaan ainoastaan vientiä varten; suurin osa sen kirjoittimista myydään Original Equipment Manufacturena (jäljempänä OEM) ulkomaisille tuottajille tai riippumattomille jälleenmyyjille, jotka pitävät tuotteita kaupan omilla tavaramerkeillään varustettuina. Muun osan sen

tuotannosta myyvät myös itsenäiset jälleenmyyjät "All"-tavaramerkillä varustettuna. Nakajima korostaa, että vuonna 1986 sen kirjoittimien myynnistä 41,7 prosenttia kohdistui Euroopan talousyhteisön markkinoille.

3 Vuonna 1987 Committee of European Printer Manufacturers (jäljempänä Europrint) esitti komissiolle eurooppalaisten sarjamatriisikirjoittimien tuottajien nimissä valituksen vaatien japanilaisia mainitun kaltaisten kirjoittimien viejiä, muun muassa Nakajimaa, koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn aloittamista.

4 Komissio aloitti polkumyynnin vastaisen menettelyn polkumyynnillä tai vientituella muista kuin Euroopan talousyhteisön jäsenvaltioista tapahtuvalta tuonnilta suojautumisesta 23 päivänä heinäkuuta 1984 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2176/84 (EYVL L 201, s. 1, jäljempänä vanha perusasetus) perusteella. Menettelyn seurauksena annettiin 17.5.1988 komission asetus (ETY) N:o 1418/88 (EYVL L 130, s. 12) Japanista peräisin olevien sarjamatriisikirjoittimien maahantuontia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin määräämisestä (jäljempänä väliaikainen asetus), jolla Nakajimalle määrättiin 12,3 prosentin väliaikainen polkumyyntitulli.

5 Neuvosto antoi 11.7.1988 edellä mainitun asetuksen (ETY) N:o 2423/88 (jäljempänä uusi perusasetus), jolla vanha perusasetus kumottiin. Uusi perusasetus tuli voimaan 5.8.1988, ja sitä sovelletaan sen 19 artiklan toisen kohdan mukaisesti "jo aloitettuihin menettelyihin".

6 Uuden perusasetuksen perusteella annettiin 23.9.1988 neuvoston asetus (ETY) N:o 2943/88 (EYVL L 264, s. 56) Japanista peräisin olevia sarjamatriisikirjoittimia koskevan väliaikaisen polkumyyntitullin voimassaoloajan pidentämisestä enintään kahdella kuukaudella.

7 Komission ehdotuksesta ja uuden perusasetuksen perusteella neuvosto antoi 23.11.1988 edellä mainitun asetuksen (ETY) N:o 3651/88 (jäljempänä lopullinen asetus). Tämän 25.11.1988 voimaan tulleen asetuksen nojalla Nakajimaan sovellettava lopullinen polkumyyntitulli määrättiin 12 prosentin suuruiseksi, ja väliaikaisen asetuksen nojalla polkumyyntitullin vakuutena olleet määrät kannettiin lopullisesti lopullisen tullin suuruisina.

8 Yhteisöjen tuomioistuimeen 6.4.1989 saapuneella kanteellaan Nakajima teki välitoimia koskevan hakemuksen, jossa se pyysi ensisijaisesti lykkäämään lopullisen asetuksen täytäntöönpanoa omalla kohdallaan ja toissijaisesti kaikkia muita tarvittavia väliaikaisia toimenpiteitä, kunnes yhteisöjen tuomi-

oistuin on antanut ratkaisun pääasiassa. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hylkäsi hakemuksen 8.6.1989 antamallaan määräyksellä.

9 Yhteisöjen tuomioistuin hyväksyi 17.5. ja 4.10.1989 antamillaan määräyksillä komission ja Europrintin väliintulon neuvoston esittämien väitteiden tueksi.

10 Asiaa koskevia tosiseikkoja, menettelyn kulkua ja asianosaisten esittämiä perusteita ja väitteitä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä ainoastaan, jos se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

I Vaatimus, jonka mukaan uutta perusasetusta ei voida soveltaa

11 Kanteessaan esittämänsä vaatimuksen tueksi, jonka mukaan siihen ei voida soveltaa uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaa ja 19 artiklaa, Nakajima esittää kolme perustetta, jotka koskevat olennaisten menettelymääräysten rikkomista, tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen 6 artiklan täytäntöönpanoa koskevan sopimuksen (jäljempänä polkumyynnin ehkäisemistä koskeva koodi) - jonka yhteisö on hyväksynyt vuosien 1973-1979 kauppaneuvotteluista johtuvien monenvälisten sopimusten tekemisestä 10 päivänä joulukuuta 1979 tehdyllä neuvoston päätöksellä 80/271/ETY (EYVL L 71, s. 1) - rikkomista, ja lopuksi tiettyjen yleisten oikeusperiaatteiden rikkomista.

1. Kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta olennaisten menettelymääräysten rikkomisen perusteella

12 Tämän perusteen tueksi Nakajima esittää ensisijaisesti, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on lainvastainen, koska sitä ei ole perusteltu.

13 Tässä yhteydessä kantaja esittää, että kyseinen säännös sisältää vanhan perusasetuksen nojalla sovelletusta menetelmästä perusolemukseltaan poikkeavan uuden laskentamenetelmän laskennallisen normaaliarvon määrittämiseksi silloin kun samankaltaisia tuotteita ei ole lainkaan ollut myynnissä tavanomaisten kaupallisten toimintojen yhteydessä vientimaan tai alkuperämaan kotimarkkinoilla. Kyseinen menetelmä, jota käytettäessä laskennallista normaaliarvoa määriteltäessä otetaan huomioon muiden tuottajien tai viejien

kustannukset ja voitot alkuperä- tai vientimaassa samankaltaisten tuotteiden voittoa tuottavan myynnin yhteydessä, saattaa johtaa kohtuuttomiin ja syrjiviin tuloksiin käsiteltävänä olevan kaltaisissa tapauksissa, joissa vertailtavien yritysten rakenne ei mitenkään ole verrattavissa asianomaisen yrityksen rakenteeseen. Nakajima korostaa itse asiassa, ettei sillä ole minkäänlaisia markkinointirakenteita tuotteitaan varten, koska koko sen tuotanto myydään vapaasti tehtaalla -vaiheessa riippumattomille jälleenmyyjille, kun taas kaikilla vertailtavilla yrityksillä on vertikaalisesti integroitunut järjestelmä, jonka tarkoituksena on taata kyseisten yritysten tuotteiden jälleenmyynti Japanissa. Nakajima päättelee tästä, että neuvoston olisi pitänyt täsmentää mainitussa uudessa perusasetuksessa ne syyt, joiden vuoksi on hyväksytty uusi laskentamenetelmä, ja ilmoittaa, miten kyseistä menetelmää voidaan soveltaa ilman, että se johtaa syrjintään Nakajiman kaltaisten yritysten kohdalla.

14 Tässä yhteydessä on huomautettava ensin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti (katso erityisesti asia C-156/87, Gestetner Holdings, tuomio 14.3.1990, Kok. 1990, s. I-781, 69 kohta) perustamissopimuksen 190 artiklassa määrätyissä perusteluissa on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmaistava riidanalaisen toimenpiteen tehneen yhteisön toimielimen päättelyn kulku siten, että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiaan, ja että yhteisöjen tuomioistuin voi tutkia toimenpiteen laillisuuden.

15 Seuraavaksi on todettava, että sekä vanhan että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa esitetään kyseisen tuotteen laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmät sen tilanteen osalta, että samankaltaisia tuotteita ei ole lainkaan ollut myynnissä tavanomaisten kaupallisten toimintojen yhteydessä vienti- tai alkuperämaan kotimarkkinoilla tai että sellaisen myynnin perusteella ei voida tehdä asianmukaisia vertailuja. Laskennallinen normaaliarvo määritellään laskemalla yhteen tuotantokustannukset ja kohtuullinen voittomarginaali.

16 Vanhassa perusasetuksessa tuotantokustannuksiin oli lisättävä kohtuullinen määrä myyntikustannuksia, hallinnollisia ja muita yleisiä kustannuksia (jäljempänä MHY-kulut). Voitto ei saanut olla suurempi kuin tavanomainen voitto silloin kun samaan luokkaan kuuluvien tuotteiden myynti alkuperämaan kotimarkkinoilla yleensä tuotti voittoa; muissa tapauksissa tämä osa oli määriteltävä "jollakin järkiperäisellä perusteella käytettävissä olevien tietojen avulla".

17 Uudessa perusasetuksessa hyväksytään sama tuotantokustannuksia koskeva laskentamenetelmä kuin vanhassa perusasetuksessa, minkä jälkeen siinä säädetään, että MHY-kulut ja voitot lasketaan viittaamalla tuottajalle tai viejälle samankaltaisten tuotteiden voittoa tuottavasta myynnistä kotimarkkinoilla aiheutuneisiin kustannuksiin ja kertyneeseen voittoon (2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan kolmas virke), ja että jos tällaisia tietoja ei ole käytettävissä tai ne ovat epäluotettavia taikka käyttöön soveltumattomia, kustannusten määrä lasketaan viittaamalla muille tuottajille tai viejille samankaltaisen tuotteen voittoa tuottavasta myynnistä alkuperä- tai vientimaassa aiheutuneisiin kustannuksiin tai kertyneeseen voittoon (2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan neljäs virke). Uudessa perusasetuksessa huomautetaan lisäksi, että jos kumpaakaan näistä kahdesta menetelmästä ei voida käyttää, aiheutuneet kustannukset ja kertynyt voitto lasketaan viittaamalla viejän tai muiden tuottajien taikka samalla taloudellisen toiminnan alalla toimivien viejien myyntiin alkuperä- tai vientimaassa taikka muulla järkiperäisellä perusteella.

18 Vanhan ja uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan välinen vertailu osoittaa, että laskennallisen normaaliarvon jälkimmäisessä asetuksessa tarkoitettu laskentamenetelmä ei ole olennaisesti erilainen kuin aikaisempi menetelmä, jossa yhteisön viranomaiselle annettiin harkintavaltaa MHY-kulujen sekä voittojen määrittämiseksi "järkiperäistä" perustetta käyttäen. Itse asiassa uuden perusasetuksen kyseisen säännöksen uusi sanamuoto ainoastaan täsmentää edellisen version vaikutusta esittämällä erilaiset laskentatavat, joiden tarkoituksena on määritellä MHY-kulujen "kohtuullinen määrä" sekä "kohtuullinen voittomarginaali" tietyissä erityistapauksissa.

19 Uuden perusasetuksen neljäs ja kolmaskymmeneskolmas johdanto-osan perustelukappale, joissa esitetään 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan uusi sanamuoto yksinomaan täsmennykseksi vanhan perusasetuksen kyseiseen säännökseen, vahvistavat tämän johtopäätöksen. Lisäksi neuvosto huomautti – ilman, että olisi esitetty vastaväitteitä – että yhteisön viranomaiset olivat jo käyttäneet Nakajiman käsiteltävänä olevassa asiassa vastustamaa laskentamenetelmää vanhan perusasetuksen mukaisen järjestelmän yhteydessä. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin esittänyt, ettei vanhan perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan sanamuoto mitenkään estänyt käyttämästä kohtuullisena voittomarginaalina muulle kuin polkumyyntitutkimuksen kohteena olevalle yritykselle tavanomaisesti kertyvää voittoa (asia 301/85, Sharp, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5813, 8 kohta).

20 Siltä osin kuin on kyse väitetystä perustelujen puuttumisesta siltä osin, ettei sitä syrjivää vaikutusta, jonka uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan soveltaminen voi Nakajiman mukaan aiheuttaa, ole täsmennetty, on riittävää huomauttaa, ettei perustamissopimuksen 190 artiklassa vaadita yhteisön viranomaisia esittämään erityisiä perusteluja kaikille niille säännöksille, jotka voivat johtaa syrjintään, koska yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen on kysymyksessä olevan säännöksen itsenäinen kumoamisperuste.

21 Näissä olosuhteissa kanneperusteen ensimmäinen osa, joka koskee uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan perustelujen puuttumista, on hylättävä.

22 Lisäksi Nakajima esittää, että uuden perusasetuksen 19 artikla, jossa säädetään kyseisen asetuksen soveltamisesta sen voimaantulopäivänä "jo aloitettuihin menettelyihin", ei ole perusteltu siltä osin kuin siinä ei täsmennetä niitä syitä, joiden vuoksi kyseisen asetuksen taannehtiva soveltaminen olisi perusteltua. Tämän väitteensä tueksi kantaja esittää, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa, joka sisältää laskennallisen arvon laskentamenetelmää koskevan perustavanlaatuisen muutoksen, on esitetty uusia aineellisoikeudellisia sääntöjä, joita ei voida soveltaa taannehtivasti ilman erityisiä perusteluja.

23 Tässä yhteydessä on riittävää muistuttaa, että – kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut Nakajiman käsiteltävänä olevan kanneperusteen ensimmäisen osan suhteen – uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on ainoastaan täsmennys, jonka tarkoituksena on yhteisön toimielinten aiemman käytännön kodifioiminen. Siten, juuri siltä osin kuin kyseisen säännöksen uutta sanamuotoa ei voida pitää olennaisena muutoksena aiemmin voimassa olleeseen säännökseen, sen soveltaminen "jo aloitettuihin menettelyihin" ei edellyttänyt mitään erityisiä perusteluja.

24 Näissä olosuhteissa kanneperusteen toinen osa, joka koskee uuden perusasetuksen 19 artiklan perustelujen puuttumista, ei myöskään ole perusteltu.

25 Edellä esitetystä seuraa, että kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta olennaisten menettelymääräysten rikkomisen vuoksi, on hylättävä.

2. Kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin rikkomisen vuoksi

26 Nakajima esittää tässä yhteydessä, ettei uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaa voida soveltaa käsiteltävänä olevassa asiassa, koska se on polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin tiettyjen säännösten vastainen. Kantaja esittää erityisesti, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on erityisesti yhteensoveltumaton polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 4 ja 6 kohdan kanssa.

27 Neuvosto katsoo, ettei polkumyynnin ehkäisemistä koskevassa koodissa, kuten ei yleissopimuksessakaan, suoda mitään sellaista oikeutta, johon yksityiset oikeussubjektit voisivat vedota yhteisöjen tuomioistuimessa, ja etteivät kyseisen koodin säännökset ole yhteisössä välittömästi sovellettavia. Neuvosto tekee tästä sen johtopäätöksen, ettei Nakajima voi asettaa uuden perusasetuksen pätevyyttä kyseenalaiseksi polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin säännösten oletetun rikkomisen perusteella.

28 On kuitenkin todettava, ettei Nakajima käsiteltävänä olevassa asiassa vetoa kyseisten säännösten välittömään oikeusvaikutukseen. Tällä kanneperusteella se itse asiassa tulee perustamissopimuksen 184 artiklan mukaisesti asettaneeksi kyseenalaiseksi uuden perusasetuksen pätevyyden vetoamalla erääseen perustamissopimuksen 173 artiklassa mainittuun laillisuusvalvonnan perusteeseen, toisin sanoen perustamissopimuksen tai sen soveltamista koskevan säännön rikkomiseen.

29 Tässä yhteydessä on huomautettava, että yhdistetyissä asioissa 21/72 ja 24/72, International Fruit Company, tuomio 12.12.1972 (Kok. 1972, s. 1219, 18 kohta) yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että yleissopimuksen määräykset ovat yhteisöä sitovia. Sama johtopäätös on tehtävä polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin suhteen, joka on annettu yleissopimuksen 6 artiklan täytäntöönpanemiseksi ja jonka johdanto-osan perustelukappaleissa täsmennetään, että sen tarkoituksena on "tulkita yleissopimuksen määräyksiä" sekä "laatia sääntöjä yleissopimuksen määräysten soveltamiseksi niiden paremman yhtenäisyyden ja varmuuden takaamiseksi niiden täytäntöönpanon yhteydessä".

30 Uuden perusasetuksen johdanto-osan toisen ja kolmannen perustelukappaleen mukaan kyseinen asetus annettiin olemassa olevien kansainvälisten velvoitteiden ja erityisesti yleissopimuksen 6 artiklasta ja polkumyynnin ehkäisemistä koskevasta koodista seuraavien velvoitteiden mukaisesti.

31 Näin ollen uusi perusasetus, jonka lainmukaisuuden kantaja on asettanut kyseenalaiseksi, on annettu yhteisön kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi; yhteisön on näin ollen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan varmistettava, että yleissopimuksen määräyksiä ja sen täytäntöönpanotoimenpiteitä noudatetaan (katso asia 104/81, Kupferberg, tuomio 26.10.1982, Kok. 1982, s. 3641, 11 kohta ja asia 266/81, SIOT, tuomio 16.3.1983, Kok. 1983, s. 731, 28 kohta).

32 Näissä olosuhteissa on tutkittava, onko neuvosto Nakajiman väittämin tavoin ylittänyt näin vahvistetun oikeudellisen kehyksen rajat ja onko se antamalla riidanalaisen säännöksen rikkonut polkumyyntiä ehkäisevän koodin 2 artiklan 4 ja 6 kohtaa.

33 Tässä yhteydessä Nakajima väittää ensiksikin, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 4 kohdan vastainen, koska kyseinen säännös, jossa säädetään, että määritettäessä laskennallista normaaliarvoa otetaan huomioon MHY-kulujen ja sellaisten tuottajien tai vientiyritysten voitot, joiden rakenne poikkeaa selvästi kyseisen yrityksen rakenteesta, rajoittaa yhteisön viranomaisten harkintavaltaa ja johtaa sellaisten kirjanpitotietojen huomioon ottamiseen, joiden huomioon ottaminen ei ole kohtuullista polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

34 Tässä yhteydessä on huomautettava, että polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 4 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Silloin kun samankaltaisia tuotteita ei ole lainkaan ollut myynnissä tavanomaisten kaupallisten toimintojen yhteydessä vientimaan kotimarkkinoilla tai kun markkinoiden erityistilanteen vuoksi sellaisen myynnin perusteella ei voida tehdä asianmukaisia vertailuja, polkumyyntitulli määritetään suhteessa samankaltaisen tuotteen vertailukelpoiseen hintaan – joka voi olla korkein vientihinta, mutta jonka on oltava edustava hinta – kun kyseistä tuotetta on viety kolmanteen maahan, tai suhteessa tuotantokustannuksiin alkuperämaassa, joihin lisätään kohtuullinen määrä hallinnollisia, myynti- ja muita kustannuksia ja voittoja. Yleensä lisättävä voittomäärä ei ole suurempi kuin tavanomainen voitto myytäessä samaan yleiseen tuoteryhmään kuuluvia tuotteita alkuperämaan kotimarkkinoilla".

35 Uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan sanamuodosta ilmenee selvästi, että kaikkia siinä mainittuja laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmiä on sovellettava noudattamalla kohtuullisuutta; tämä käsite mainitaan nimenomaisesti kyseisen säännöksen kahdessa ensimmäisessä sekä viimeisessä virkkeessä.

36 Kyseisen säännöksen mukaan uudessa perusasetuksessa tarkoitetusta ensimmäisestä laskentamenetelmästä on siten luovuttava ja valittava toinen laskentamenetelmä - se, josta käsiteltävänä olevassa asiassa on kyse - jos tuottajalle tai viejälle samankaltaisten tuotteiden myynnistä kotimarkkinoilla aiheutuneita kustannuksia tai kertyneitä voittoja koskevat tiedot "eivät ole käytettävissä tai ne ovat epäluotettavia taikka käyttöön soveltumattomia", mikä tarkoittaa pääasiallisesti, ettei sellaisten kirjanpitotietojen huomioon ottaminen olisi kohtuullista; tätä ilmausta on nimenomaisesti käytetty kyseisen säännöksen saksankielisessä versiossa. Pyrkimys kohtuullisuuteen koskee myös säännöksessä esitetyn kolmannen laskentamenetelmän soveltamista, jota voidaan käyttää ainoastaan "jos kumpaakaan näistä (edellä mainituista) menetelmistä ei voida käyttää". Lopuksi on todettava, että kolmannen menetelmän soveltamisen lisäksi yhteisön viranomaiset voivat aina - säännöksen viimeisen virkkeen mukaisesti - määrittää kustannukset ja voitot "muulla järkiperäisellä perusteella"; sanan "muu" käyttö vahvistaa sen, että kaikissa olosuhteissa laskennallisen arvon määrittäminen voidaan suorittaa ainoastaan noudattamalla kohtuullisuutta.

37 Tästä seuraa, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 4 kohdan mukainen siltä osin kuin siinä, ilman että loukataan kyseisen säännöksen perusajatusta, rajoitutaan esittämään erilaisten mahdollisten käytännön tilanteiden kannalta laskennallisen normaaliarvon järkiperäiset laskentamenetelmät.

38 Nakajima väittää toiseksi, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta on yhteensoveltumaton polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdan kanssa, koska sovellettaessa muille sellaisille yrityksille aiheutuneita MHY-kuluja ja muita sellaisten yritysten saavuttamia voittoja, joilla on vertikaalisesti integroitunut jälleenmyyntijärjestelmä, yksinkertaiseen taloudelliseen tuotantolaitokseen, ei oteta huomioon sitä, että normaaliarvon ja vientihinnan välinen vertailu on suoritettava samalla kaupan tasolla.

39 Sen arvioimiseksi, onko tämä väite perusteltu, on muistutettava, että polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdassa todetaan seuraavaa:

"Jotta vientihinnan ja vientimaan (tai alkuperämaan) sisäisen hinnan tai mahdollisesti yleissopimuksen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan määräysten mukaisesti määrätyn hinnan välinen vertailu olisi asianmukainen, sen on kohdistuttava samalla kaupan tasolla, yleensä vapaasti tehtaalla -vaiheessa käytettyihin hintoihin ja myyntiin kahtena ajallisesti mahdollisimman läheisenä ajankohtana. Kunkin tapauksen erityispiirteiden mukaisesti myyntiehtoja ja hintojen määräämistä koskevat ja muut hintojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erot on otettava asianmukaisesti huomioon – – ".

40 Tässä yhteydessä on riittävää todeta, että Nakajiman väitteellä, joka koskee uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan oletettua yhteensoveltumattomuutta polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdan kanssa, ei ole merkitystä, ottaen huomioon, että kantajan tarkoittamien kahden säännöksen tavoitteet ovat perusolemukseltaan erilaisia.

41 Itse asiassa uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan tavoitteena on tuotteen laskennallisen normaaliarvon määrittäminen, kun taas polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdassa määritellään ne säännöt, joita on noudatettava vertailtaessa normaaliarvoa ja vientihintaa. Vertailuun sovelletaan uuden perusasetuksen 2 artiklan 9 ja 10 kohtaa; kantaja ei ole kuitenkaan millään tavoin asettanut kyseenalaiseksi kyseisten säännösten pätevyyttä sen perusteella, etteivät ne ole polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdan mukaisia.

42 Tämän vuoksi kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin rikkomisen vuoksi, on myös hylättävä.

3. *Kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta sen perusteella, että tiettyjä yleisiä oikeusperiaatteita on loukattu*

43 Tämän kanneperusteen tueksi kantaja väittää ensin, että komissio on loukannut puolustautumisoikeuksia useita kertoja polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä. Lisäksi se korostaa, että käsiteltävänä olevassa asiassa on loukattu oikeusvarmuuden periaatetta, koska on sovellettu uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa tarkoitettua toista laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmää, kun taas aikaisemmassa asiassa yhteisön viranomaiset olivat myöntäneet, että kantajan yrityksellä on oma erityisrakenteensa, ja tämän vuoksi lopettaneet kantajaa vastaan aloitetun polkumyynnin vastaisen menettelyn. Lopuksi Nakajima väittää yhdenvertaisen kohtelun periaatetta loukatun käsiteltävänä olevassa asiassa, koska laskennallisen

normaaliarvon määrittämiseksi on käytetty sitä syrjivää laskentamenetelmää käytettäessä sellaisten yritysten kirjanpitotietoja, joilla on toisenlainen rakenne kuin sillä itsellään.

44 Tässä yhteydessä on riittävää todeta, että tässä kanneperusteessa kantaja itse asiassa arvostelee sitä, että yhteisön viranomaiset ovat soveltaneet uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaa polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä, joka johti väliaikaisen sekä lopullisen polkumyyntiasetuksen antamiseen. Asetuksen pätevyyttä ei voida kuitenkaan asettaa kyseenalaiseksi vetoamalla sellaisiin perusteisiin perustamissopimuksen 184 artiklan nojalla.

45 Näissä olosuhteissa kanneperuste, joka koskee uuden perusasetuksen lainvastaisuutta tiettyjen yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamisen vuoksi, on hylättävä.

46 Koska mitään sen vaatimuksen tueksi esitettyä perustetta, ettei uutta perusasetusta voida soveltaa, ei ole voitu hyväksyä, kyseinen vaatimus on hylättävä perusteettomana.

II Vaatimus, jonka mukaan lopullinen asetus on kumottava

47 Kanteensa tueksi, siltä osin kuin siinä vaaditaan lopullisen asetuksen kumoamista, Nakajima esittää kymmenen perustetta, jotka koskevat olennaisten menettelymääräysten rikkomista, huomioon otettavien samankaltaisten tuotteiden virheellistä määritystä sekä virheellistä laskennallisen normaaliarvon määritystapaa, virheitä normaaliarvon ja vientihinnan vertailussa, virheitä arvioinnissa, joka liittyy kirjoittimien tuotantoon yhteisössä, virheitä yhteisön teollisuudelle aiheutuneen vahingon arvioinnissa, virheitä polkumyynnistä aiheutuvan vahingon lopettamisesta yhteisölle seuraavan edun arvioinnissa sekä polkumyyntitullin määrää koskevia virheitä, tiettyjen yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista ja harkintavallan väärinkäyttöä.

1. Olennaisten menettelymääräysten rikkomista koskeva kanneperuste

48 Nakajima esittää ensin, että neuvosto on rikkonut työjärjestyksensä 2 ja 8 artiklaa (EYVL 1979, L 268, s. 1) siksi, että komission ehdotus lopullisen asetuksen antamisesta on sen mukaan siirretty neuvostolle noudattamatta istunnon väliaikaisen esityslistan laatimista varten säädettyä määräaikaa, ja

toisaalta siksi, että kaikki kyseisen asiakirjan kieliversiot eivät sen mukaan olleet käytettävissä ajankohtana, jolloin kyseinen asetus annettiin.

49 Tältä osin on huomattava, että yhteisön toimielimen työjärjestyksen tarkoituksena on kyseisen toimielimen yksikköjen sisäisen toiminnan organisointi hyvän hallintotavan mukaisesti. Siihen sisältyvien, erityisesti neuvottelujen järjestämistä ja päätöksentekoa koskevien sääntöjen olennaisena tarkoituksena on näin ollen taata neuvottelujen moitteeton kulku kaikkien toimielimen jäsenten oikeuksia kunnioittaen.

50 Tästä seuraa, etteivät luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt voi vedota näiden sääntöjen, joilla ei ole tarkoitus suojella yksityisiä oikeussubjekteja, rikkomiseen.

51 Nakajiman väite, jonka mukaan neuvosto ei ole noudattanut omaa työjärjestystään, on näin ollen hylättävä.

52 Nakajima huomauttaa sitten, että uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohta sekä lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 21 ja 22 kohta eivät ole perusteltuja siltä osin kuin kyseisissä säännöksissä ei ilmoiteta, miksi laskennallisen normaaliarvon vanhasta laskentamenetelmästä luovuttiin, ja miten yhteisön viranomaiset aikoivat välttää yritysten välisen syrjinnän soveltamalla kantajaan sellaista laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmää, joka perustuu sellaisten muiden tuotantoyritysten kustannuksiin ja voittoihin, joilla on olennaisesti erilainen rakenne kuin sillä itsellään.

53 Tämä väite ei ole perusteltu. Itse asiassa, siltä osin kuin on kyse uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdasta, Nakajiman esittämä väite on jo hylätty tämän tuomion 14–21 kohdassa. Toisaalta lopullisen asetuksen perustelukappaleiden 21 ja 22 kohdan sanamuodosta käy ilmi, että neuvosto on viitannut nimenomaisesti uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohtaan, jossa säädetään käsiteltävänä olevassa asiassa sovellettavasta laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmästä, ja osoittanut, että käsiteltävässä olevassa asiassa on kyse komission yleensä käyttämästä menetelmästä. On lisättävä, että – kuten yhteisöjen tuomioistuin on täsmentänyt tämän tuomion 18 ja 19 kohdassa – kyseisessä artiklassa ainoastaan selkiinnytetään yhteisön toimielinten aikaisempaa käytäntöä, ja se on näin ollen luonteeltaan asianomaisten yritysten oikeusturvaa vahvistava. Lopuksi neuvosto on esittänyt kantajan tarkoittamissa perustelukappaleissa näkemyksensä Nakajiman esiin ottamasta syrjintäkysymyksestä osoittamalla,

ettei se, ettei tietty viejä myy kyseistä tuotetta, ja ettei sillä näin ollen ole minkäänlaista myyntikanavaa kotimarkkinoilla, saa vaikuttaa MHY-kulujen ja voittojen arviointiperusteisiin määriteltäessä kyseisen myyjän tuotteen normaaliarvoa. Näissä olosuhteissa neuvoston esittämissä perusteluissa ilmaistaan selkeästi yhteisön toimielimen käyttämät perustelut, ja ne mahdollistavat sen, että yhteisöjen tuomioistuin voi täysin harjoittaa sille kuuluvaa valvontaa.

54 Nakajima väittää lopuksi, että lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 60 kohta on riittämättömästi perusteltu siltä osin kuin neuvosto on siitä huolimatta, että hinnaltaan alhaisten kirjoittimien maahantuontia muista kolmansista maista kuin Japanista on esiintynyt, jättänyt arvioimatta sen vahingon suuruuden, joka kyseisestä maahantuonnista aiheutuu yhteisön tuottajille.

55 Tätäkään väitettä ei voida hyväksyä. Neuvosto on kyseisessä perustelukappaleessa itse asiassa ilmaissut selvästi, että se, ettei yhteisön kaupalle aiheutunut vahinkoa kirjoittimien tuonnista muista kolmansista maista, johtui siitä, että kyseisestä tuonnista oli tullut merkittävää vasta käsiteltävänä olevassa asiassa suoritetussa tutkimuksessa tarkastellun ajanjakson jälkeen, ja siitä, että kyseinen tuonti rajoittui yhteen jäsenvaltioon. Tämän vuoksi johdanto-osan perustelukappaleiden 60 kohtaa on pidettävä riittävän perusteltuna.

56 Olennaisten menettelymääräysten rikkomista koskeva kanneperuste on siis hylättävä.

2. *Kanneperuste, joka koskee sitä, että arvioinnissa tarkastellut samankaltaiset tuotteet oli määritelty virheellisesti*

57 Nakajima väittää komission syyllistyneen ilmeiseen arviointivirheeseen sen pitäessä samankaltaisina tuotteina hinta-asteikon ala- ja yläpäässä olevia tuotteita. Kantajan mukaan maahan tuotujen kirjoittimien alemman ja ylemmän tason osamarkkinat eroavat toisistaan laitteiden määränpään ja sen asiakaskunnan, jolle tuotteet on suunnattu, sekä markkinarakenteen suhteen.

58 Tämä peruste ei ole perusteltu. Itse asiassa neuvosto on esittänyt vastineessaan, ettei ole olemassa yleisesti hyväksyttyjä perusteita kirjoittimien yhtenäisiksi ryhmiksi ryhmittelyä varten, minkä Nakajima on joka tapauksessa myöntänyt vastauksessaan. Tämän vuoksi kaikkia sarjamatriisikirjoittimia, joilla on samat ominaisuudet ja sama käyttötarkoitus, voitiin perustellusti pitää samankaltaisina tuotteina.

3. Virheellistä laskennallisen normaaliarvon määrittelytapaa koskeva kanneperuste

59 Kantaja väittää, että neuvosto on tehnyt virheen soveltaessaan siihen uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa tarkoitettua toista laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmää. Tämän perusteen tueksi Nakajima esittää, että kyseisen menetelmän soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa on täysin aiheetonta ja näin ollen vastoin sekä perusasetusta että polkumyynnin ehkäisemistä koskevaa koodia. Itse asiassa Nakajima katsoo itsellään olevan rakenteellisia erityispiirteitä, joita neuvosto ei ole ottanut huomioon niiden kirjoittimien laskennallisen normaaliarvon määrittämisessä, joihin kyseinen menettely kohdistuu, siltä osin kuin se on laskiessaan Nakajiman kulut ja voitot käyttänyt perusteenaan sellaisten yritysten kirjanpitotietoja, joiden rakenne on täysin toisenlainen kuin Nakajimalla.

60 Sen arvioimiseksi, onko tämä peruste perusteltu, on ensin todettava, että neuvosto on laskenut normaaliarvon uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan mukaisesti, koska toisaalta voidaan todeta, ettei kantaja myy kirjoittimia Japanin markkinoilla, mikä sulkee pois mahdollisuuden vedota uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan a alakohtaan, ja että toisaalta, koska samankaltaista tuotetta ei ole ollut myynnissä tavanomaisten kaupallisten toimien yhteydessä vienti- tai alkuperämaan kotimarkkinoilla, yhteisön viranomaiset voivat valita joko uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b i tai b ii alakohdassa esitetyn ratkaisun.

61 Lisäksi uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan sanamuodosta käy ilmi, että siinä tarkoitettuja kolmea laskentamenetelmää on tarkasteltava niiden esitysjärjestyksessä. Ainoastaan silloin kun mitään näistä menetelmistä ei voida soveltaa, on sovellettava 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan loppuosan yleisluonteista säännöstä, jonka mukaan kustannukset ja voitot lasketaan "jollakin muulla järkiperäisellä perusteella".

62 Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa ensin, että neuvosto on toiminut virheettömästi jättäessään käsiteltävässä asiassa soveltamatta uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa tarkoitettua ensimmäistä laskentamenetelmää, ottaen huomioon, ettei kantaja myy Japanin markkinoilla samankaltaisia tuotteita kuin ne, joihin käsiteltävänä oleva menettely kohdistuu.

63 Siltä osin kuin on kyse toisen laskentamenetelmän soveltamisesta Nakajimaan, on muistutettava ensin, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti vanhan perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa, jonka mukaan laskennalliseen normaaliarvoon on sisällytettävä kohtuullinen määrä MHY-kuluja, annetaan yhteisön toimielimille laaja harkintavalta kyseisen määrän arvioimiseksi (katso erityisesti yhdistetyt asiat 260/85 ja 106/86, TEC, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5855, 33 kohta). Tämä johtopäätös on oikea myös uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdan osalta, jonka sanamuoto on samanlainen, ja sitä sovelletaan samalla tavalla yhteisön toimielinten ottaessa huomioon voittoja laskennallisen normaaliarvon määrittämiseksi.

64 Lisäksi on syytä huomauttaa, että yhteisöjen tuomioistuin on aiemmin katsonut, että edellä mainitussa asetuksessa (ETY) N:o 2176/84 esitetyn mallin mukaan "normaaliarvon määrittämisellä pyritään määrittämään tuotteen myyntihinta, jos se olisi myynnissä alkuperä- tai vientimaassa", ja että "näin ollen on otettava huomioon juuri ne kulut, jotka liittyvät myyntiin kotimarkkinoilla" (asia 250/85, Brother, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5683, 18 kohta; yhdistetyt asiat 277/85 ja 300/85, Canon, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5731, 26 kohta; edellä mainittu TEC-asia, 24 kohta ja yhdistetyt asiat 273/85 ja 107/86, Silver Seiko, tuomio 5.10.1988, Kok. 1988, s. 5927, 16 kohta). Koska nämä periaatteet ovat edelleen samoja uudessa perusasetuksessa, tämä johtopäätös pätee myös sen suhteen.

65 Tästä seuraa, että tuotteen normaaliarvo on kaikissa tapauksissa määriteltävä samalla tavoin kuin jos tuote olisi tarkoitettu pidettäväksi kaupan kotimarkkinoilla, riippumatta siitä, onko tuottajalla tuotteitaan varten jälleenmyyntijärjestelmää tai mahdollisuutta sellaisen käyttöönottoon. Yrityksiä, jotka myyvät ainoastaan vientiä varten, ja yrityksiä, jotka pitävät tuotetta kaupan kotimarkkinoilla, on kohdeltava samalla tavoin tuotteen ollessa sama tai edes samankaltainen. Jos tuottaja, jota varten normaaliarvo on määritelty, myy tuotteitaan kotimarkkinoilla, sen on välttämättä sopeuduttava samoihin edellytyksiin kuin muiden kyseisillä markkinoilla toimivien yritysten. Jos kotimarkkinoilla toimivaa tuottajaa varten normaaliarvo laskettaisiin kaikkien kyseisen tuotteen hintaan sisältyvien kustannusten ja voittojen perusteella, kun taas OEM-viejää varten normaaliarvo määriteltäisiin ottamatta huomioon näitä kirjanpitotietoja, olisi kyse yritysten välisestä syrjinnästä.

66 Siltä osin kuin on kyse yhteisön toimielinten väitteestä, jonka mukaan läsnäolo Japanin viimeisteltyjen elektroniikkatuotteiden markkinoilla ei ole mahdollista ilman integroitunutta myyntijärjestelmää, mikä on kantajan

kirjoittimien normaaliarvon määrittämiseksi vaatinut käsiteltävänä olevassa asiassa sellaisten samankaltaisten yritysten kulujen ja voittojen huomioon ottamista, joilla on sellainen rakenne, on lopuksi korostettava, ettei Nakajima ole osoittanut tätä toteamusta vääräksi.

67 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että on sekä polkumyyntiä ehkäisevässä koodissa että uudessa perusasetuksessa esitetyn mallin mukaista määrittää sellaisen yrityksen tuotteiden laskennallinen normaaliarvo, joka myy tuotteitaan ainoastaan vientiä varten eikä itse markkinoi niitä, viittaamalla muiden sellaisten samankaltaisten yritysten kuluihin ja voittoihin, jotka myyvät tuotteitaan kotimarkkinoilla.

68 Näissä olosuhteissa virheellistä laskennallisen normaaliarvon määrittelytapaa koskeva peruste on hylättävä.

4. Kanneperuste, joka koskee virheitä normaaliarvon ja vientihinnan vertailussa

69 Nakajiman mukaan uuden perusasetuksen soveltaminen käsiteltävänä olevassa asiassa merkitsee polkumyyntiä ehkäisevän koodin 2 artiklan 6 kohdan rikkomista siltä osin kuin neuvosto ei ole verrannut normaaliarvoa ja vientihintaa samalla kaupan tasolla. Nakajima esittää, että neuvosto on määritellyt vientihinnan vapaasti tehtaalla -vaiheessa, kun taas normaaliarvo on laskettu jakelu- tai jälleenmyyntihintojen perusteella ottaen huomioon sellaisten kolmansien yritysten MHY-kulut ja voitot, joiden myynti on tapahtunut vapaasti tehtaalla -vaiheen jälkeen. Nakajima huomauttaa lisäksi, että pelkkien myyntikulujen – myyntihenkilöstölle maksettujen palkkojen ja palkkioiden – vähennys ilman kaikkia muita yleisiä kustannuksia ja myyntikuluja sekä vapaasti tehtaalla -vaiheen jälkeen suoritettuun myyntiin liittyviä voittoja on liian puutteellinen mukautus eikä voi sen vuoksi täyttää vaatimusta, jonka mukaan vertailu on suoritettava samalla kaupan tasolla.

70 Tässä yhteydessä on huomautettava, että koska on kyse valmistajasta, joka ei myy Japanin markkinoilla polkumyynnin vastaisen menettelyn kohteena olevaa tuotetta, yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että asianmukainen vertailu normaaliarvon ja vapaasti tehtaalla -vaiheen vientihinnan välillä edellyttää, että kyseisiä kahta arvoa verrataan ensimmäisen riippumattomalle ostajalle suoritetun myynnin vaiheessa (katso erityisesti edellä mainittu TEC-asia, tuomio 5.10.1988, 30 kohta). Tämä näkemys, jonka yhteisöjen tuomioistuin on omaksunut vanhan perusasetuksen yhteydessä, pätee myös polkumyynnin ehkäisemistä koskevan koodin 2 artiklan 6 kohdan tulkinnan

suhteen; kyseisen artiklan sisältö on samanlainen kuin vanhan perusasetuksen 2 artiklan 9 kohdan sisältö, josta yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt näkemyksensä edellä mainitussa, 5.10.1988 annetussa TEC-tuomiossa.

71 Käsiteltävänä olevassa asiassa Nakajiman kirjoittimien normaaliarvo on määritelty sellaisten muiden yritysten MHY-kulujen ja voittojen perusteella, jotka myyvät samankaltaisia tuotteita Japanin markkinoilla. Toisaalta, koska kaikki yhteisöön tuodut Nakajiman kirjoittimet on myyty riippumattomille jälleenmyyjille, vientihinta on laskettu siinä vaiheessa, kun tuotteet lähtivät yrityksistä.

72 Näin ollen käsiteltävänä olevassa asiassa sekä laskennallinen normaaliarvo että vientihinta on määritelty jälleenmyyntivaiheessa, kuten myös lopullisen asetuksen 34 kohdasta käy selvästi ilmi. Näin ollen väite, jonka mukaan yhteisön toimielimet ovat vertailleet normaaliarvoa ja vientihintaa kahdella kaupan eri tasolla, on virheellinen.

73 Lisäksi voidaan todeta, ettei kantaja ole missään hallinnollisen menettelyn vaiheessa pyytänyt soveltamaan sellaisia mukautuksia, joiden tarkoituksena on normaaliarvon ja vientihinnan välisen eron vertailussa käytetyn kaupan tason väitetyn eron tasoittaminen, eikä näin ollen todistanut, että sellainen pyyntö voisi olla perusteltu, kuten uuden perusasetuksen 2 artiklan 9 kohdan b alakohdassa vaaditaan. Menettelyn kuluessa yhteisöjen tuomioistuimessa Nakajima ei ole esittänyt todisteita, jotka osoittaisivat, että neuvoston olisi käsiteltävänä olevassa asiassa pitänyt tehdä laskelmiinsa korjauksia enemmälti kuin mitä se oli tehnyt.

74 Näissä olosuhteissa tämän kanneperusteen ensimmäinen osa ei ole perusteltu.

75 Kantaja väittää lisäksi, että neuvosto on tehnyt ilmeisen tosiseikkoja koskevan virheen erottaessaan normaaliarvon laskennassa OEM-tuotteet muista tuotteista. Koska kaikki Nakajiman tuotteet on myyty vapaasti tehtaalla -vaiheessa, niiden jälleenmyyntikustannusten laskeminen olisi tosiseikkoja koskeva virhe, joka vääristäisi kilpailua ja näin ollen polkumyyntimarginaalin määrittämistä. Siltä osin kuin on kyse erityisesti OEM-myynnistä, vertikaalisesti integroituneiden yritysten markkinointikustannusten huomioon ottamisesta seuraa kantajan mukaan sen MHY-kulujen yliarvioiminen. Nakajiman mukaan kyseiset kustannukset ovat alle 5 prosenttia, kun taas neuvosto oli soveltanut siihen yli 15 prosentin määrää.

76 Tämän suhteen on riittävää todeta, kuten neuvosto on huomauttanut kirjallisen menettelyn kuluessa, että normaaliarvo on muodostettava muiden markkinoilla toimivien tuottajien toiminnan mukaan siten, että tehdään ero OEM-kulujen ja muiden kulujen välillä, koska markkinointi yrityksen omalla tavaramerkillä johtaa selvästi korkeampiin kustannuksiin kuin kirjoittimien myynti OEM-tuotteina. Siltä osin kuin on kyse sellaisten yritysten, joilla on vertikaalisesti integroitunut rakenne, MHY-kulujen huomioon ottamisesta OEM-myynnin osalta, neuvosto saattoi sille monimutkaisten taloudellisten tilanteiden arvioimiseksi myönnetyn harkintavallan rajoissa (katso esimerkiksi asia 258/84, Nippon Seiko, tuomio 7.5.1987, Kok. 1987, s. 1923, 21 kohta) perustellusti arvioida, että läsnäolosta Japanin markkinoilla aiheutuvat kustannukset oli otettava huomioon.

77 Kanneperusteen toinen osa ei siten myöskään ole perusteltu.

78 Näin ollen kanneperuste, joka koskee virheitä normaaliarvon ja vientihinnan vertailussa, on hylättävä.

5. Kanneperuste, joka koskee yhteisön kirjoitintuotannon arvioinnissa tehtyjä virheitä

79 Tällä perusteella Nakajima väittää neuvoston olleen väärässä ilmoittaessaan, että neljä yhteisön tuottajaa, jotka ovat Europrintin jäseniä, edustivat 65:tä prosenttia yhteisön sarjamatriisikirjoittimien tuotannosta. Kantajan mukaan Ernst & Whinney -yrityksen Committee of Japanese Printersin pyynnöstä tämän polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä suorittamasta tutkimuksesta (jäljempänä E & W -tutkimus) käy ilmi, että kaksi Europrintin jäsentä, Mannesmann-Tally ja Philips, toivat yhteisöön suuren määrän japanilaisia kirjoittimia, minkä vuoksi kyseisiä valmistajia ei voitu enää pitää yhteisön valmistajina. Lisäksi, toisin kuin on esitetty lopullisen asetuksen johdantoosan perustelukappaleiden 45 kohdassa, E & W -tutkimus osoittaa, että Mannesmann-Tallyn ja Philipsin suorittama maahantuonti ei kokonaan kuulu alemman tason osamarkkinoihin, vaan osittain myös markkinoiden keskitasoon. Lisäksi sen mukaan neuvosto on väärässä väittäessään, että alemman tason osamarkkinat kasvavat nopeimmin, kun taas E & W -tutkimuksen mukaan niiden kasvu on hitaampaa kuin ylemmän tason osamarkkinoiden tai koko markkinoiden kasvu.

80 Tässä yhteydessä on muistutettava ensin, että yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti, johon on erityisesti viitattu edellä mainitussa Gestetner-asiassa 14.3.1990 annetun tuomion 43 kohdassa, on komission ja

neuvoston tehtävä harkintavaltaansa käyttäen tutkia, onko niiden jätettävä yhteisön tuotannon ulkopuolelle sellaiset valmistajat, jotka ovat itse polkumyynnin kohteena olevan tuotteen maahantuojia. Tätä harkintavaltaa on käytettävä tapauskohtaisesti ottaen huomioon kaikki merkitykselliset seikat.

81 Seuraavaksi on todettava, että käsiteltävänä olevassa asiassa Nakajima ei ole esittänyt todisteita siitä, että yhteisön viranomaiset olisivat tehneet ilmeisen virheen harkintavaltaansa käyttäessään. Itse asiassa yhteisön toimielinten lausunnoista, joita kantaja ei ole vakavasti kiistänyt, käy ilmi, että eurooppalaiset yritykset, jotka ovat tuoneet maahan japanilaisia kirjoittimia, on katsottava yhteisön tuottajiksi, koska kyseinen tuonti on - kuten lisäksi väliaikaisen ja lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleista käy selvästi ilmi - suojautumistoimenpide, jonka tarkoituksena on ollut täyttää kyseisten yritysten tuotevalikoimaan sen seurauksena syntyneet aukot, että ne luopuivat omasta tuotannostaan tietyillä aloilla japanilaisten viejien polkumyyntimenettelyjen vuoksi.

82 Näissä olosuhteissa niiden yhteisön tuottajien, jotka ovat tuoneet maahan japanilaisia kirjoittimia, tarkoituksena ei ole ollut aiheuttaa vahinkoa itselleen aiheuttamalla kyseisellä tuonnilla voimavarojensa käytön vähenemistä, hinnanlaskua tai sitä, että ne joutuvat luopumaan sellaisista hankkeistaan, jotka on tarkoitettu niiden oman tuotannon lisäämiseen tai uusien tuotteiden valmistukseen. Tämän vuoksi yhteisön tuottajien suorittama maahantuonti ei ole voinut myötävaikuttaa yhteisön teollisuudelle aiheutuneen vahingon syntymiseen, eikä näin ollen ollut mitään syytä sulkea näitä yrityksiä yhteisön tuottajien piirin ulkopuolelle.

83 Siltä osin kuin on kyse väitteistä, jotka koskevat niiden osamarkkinoiden, joihin maahan tuodut tuotteet kuuluvat, sekä eri osamarkkinoiden merkityksen ja kasvun määrittämistä, on muistutettava, että - kuten käy ilmi tämän tuomion 58 kohdasta - osamarkkinoihin jakaminen on sattumanvaraista, koska ei ole olemassa osamarkkinoita koskevia täsmällisiä määritelmiä; näin ollen sellaisilla väitteillä ei voida asettaa kyseenalaiseksi yhteisön toimielinten asenteen perusteltavuutta tältä osin.

84 Näin ollen yhteisön kirjoitintuotannon arvioinnissa tehtyjä virheitä koskeva kanneperuste ei ole perusteltu.

6. Yhteisön teollisuudelle aiheutunutta vahinkoa ja vahingon lopettamisesta yhteisölle seuraavaa etua koskeviin virheisiin liittyvät kanneperusteet

85 Sen perusteen tueksi, joka koskee tosiseikkoihin liittyviä virheitä ja ilmeisiä arviointivirheitä yhteisön teollisuudelle aiheutuneen vahingon arvioinnissa, kantaja esittää ensin, että neuvosto on väärässä ottaessaan vahingon toteamisessa huomioon vuoden 1983, kun taas hallinnollisen menettelyn yhteydessä suoritettu tutkimus ei sen mukaan käsittänyt kyseistä vuotta.

86 Tältä osin on muistutettava, että – kuten edellä on korostettu 76 kohdassa – toimielimillä on laaja harkintavalta monitahoisten taloudellisten tilanteiden arvioinnissa. Tämä koskee erityisesti polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä sen ajanjakson määrittämistä, joka on otettava huomioon vahingon tutkimisessa (katso erityisesti asia C-121/86, Epicheiriseon Metalleftikon, Viomichanikon kai Naftiliakon ym., tuomio 28.11.1989, Kok. 1989, s. 3919, 20 kohta).

87 Käsiteltävänä olevassa asiassa kyseisen harkintavallan rajoja ei ole ylitetty. Niinpä neuvosto on esittänyt vakuuttavasti, että toisaalta yhteisön teollisuudelle aiheutunut vahinko olisi määriteltävä pidemmän ajanjakson kannalta kuin se, jonka polkumyyntimenettelyjen olemassaoloa koskeva tutkimus käsitti. Itse asiassa uuden perusasetuksen 4 artiklan 2 kohdan c alakohdan mukaisesti vahingon tutkiminen edellyttää "todellisten tai oletettavien asiaan liittyvien taloudellisten tekijöiden kehitysnäkymien" tutkimista; tarkastelussa on näin ollen otettava huomioon riittävän pitkä ajanjakso. Toisaalta vuoteen 1983 liittyvien tietojen huomioon ottaminen voidaan perustella sillä, että Seiko Epsonille kuuluvat, IBM:n henkilökohtaisten tietokoneiden kanssa yhteensoveltuvien kirjoittimien valmistusta koskevat yksinoikeudet päättyivät vuonna 1984, kuten nimenomaisesti käy ilmi väliaikaisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 104 kohdasta. Vuosi 1983 kuvaa siten hyvin tilannetta ennen kirjoitinmarkkinoiden merkittävän osan avaamista Seiko Epsonin yksinoikeuksien päättymisen seurauksena; näin ollen yhteisön viranomaiset eivät tehneet arviointivirhettä valitessaan vuoden 1983 lähtökohdaksi kyseisten markkinoiden myöhemmän kehityksen arvioimiseksi.

88 Näin ollen tämä Nakajiman väite on hylättävä.

89 Nakajima asettaa kyseenalaiseksi myös lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 47 kohdassa esitettyjen markkinaosuuksien kehitystä koskevien lukujen paikkansapitävyyden ja on sitä mieltä, että Europrintin

jäsenille ei ole aiheutunut minkäänlaista markkinoiden menetystä, vaan että niiden tuotanto sen sijaan on hieman kasvanut. Lisäksi eurooppalaiset yritykset olisi pitänyt jättää vahingon arvioinnin ulkopuolelle, koska ne olivat lopettaneet toimintansa ennen tutkimusajankohtaa.

90 Tämä väite ei ole perusteltu. Itse asiassa on huomautettava, että lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 47 kohdassa mainitut luvut ovat täysin yhtäpitäviä E & W -tutkimuksen, johon Nakajima vetoaa, lukujen kanssa. E & W -tutkimuksessa otetaan huomioon yhteisön tuottajien markkinaosuuksien huomattavat menetykset vuosina 1983–1986, jolloin japanilaisten viejien markkinaosuudet sen sijaan nousivat huomattavasti. Kantajan itsensä ilmoittamista luvuista käy lisäksi ilmi, että yhteisön tuottajat menettivät markkinaosuuksiaan, vaikka ei otettaisi huomioon toimintansa ennen tutkimusajankohtaa lopettaneiden Triumph-Adler- ja Logabax-yritysten lukuja.

91 Nakajima esittää myös, että neuvoston hintakehitystä koskevat huomiot ovat virheellisiä siltä osin kuin kirjoittimien hintojen lasku yhteisön markkinoilla, joka oli vähäisempää kuin lopullisessa asetuksessa esitetyt luvut, johtui tuotantokustannusten voimakkaasta laskusta eikä japanilaisten viejien markkinaosuuksien kasvusta. Nakajima korostaa lisäksi, että sen kirjoittimien hinnat nousivat vuosina 1984–1986. Lisäksi neuvosto on sen mukaan tehnyt lopullisen asetuksen perustelukappaleiden 51 ja 53 kohdassa mainittua alihinnoittelua koskevan arviointivirheen verratessaan toisiinsa vapaasti tehtaalla -hintaa ja jälleenmyyntihintaa.

92 Tässä yhteydessä on ensin korostettava, että se, että Nakajiman hintojen lasku on vähäisempää kuin neuvoston huomioon ottama hinnanlasku, voidaan selittää sillä, ettei kantajan laskuissa oteta huomioon vuotta 1983. Seuraavaksi on todettava, että Nakajiman esittämä väite, jonka mukaan hinnanlasku yhteisön markkinoilla ei johdu japanilaisten viejien markkinaosuuksien kasvusta vaan tuotantokustannusten huomattavasta laskusta, jäi pelkäksi väitteeksi. Lisäksi, vaikka osoitettaisiin, että vuosina 1984–1986 Nakajiman hinnat nousivat, neuvosto on perustellusti huomauttanut, että kantajan tuotteet olivat edelleen 41-prosenttisesti alihinnoiteltuja. Lopuksi on syytä muistuttaa, että syrjivää kohtelua hintavertailun yhteydessä koskeva väite on hylättävä samoin perustein kuin tämän tuomion 70–74 kohdassa esitettyjen päätelmien perustana olevat väitteet.

93 Näin ollen hintakehityksen arvioinnissa tehtyjä virheitä koskeva väite on hylättävä.

94 Nakajima väittää lisäksi, että lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 54 ja 55 kohdassa mainittujen muiden merkittävien taloudellisten tekijöiden arvioinnissa on tehty virheitä. Se esittää, että vuosina 1984–1986 yhteisön tuottajat lisäsivät tuotantokapasiteettiaan, ja ettei niille ole aiheutunut vahinkoa, koska niillä oli Nakajiman mukaan riittävästi varoja investointeihin ja koska ne suorittivat jopa liikainvestointeja.

95 Tältä osin on riittävää todeta, ettei kantaja ole maininnut, mihin sen väitteidensä tueksi esittämät numerotiedot perustuvat, ja ettei se ole perustellut kyseisiä tietoja riittävästi.

96 Näissä olosuhteissa taloudellisten tekijöiden arviointiin liittyvää ilmeistä virhettä koskeva väite on hylättävä.

97 Lopuksi Nakajima asettaa kyseenalaiseksi sen, että Europrintille aiheutunut vahinko olisi johtunut japanilaisten sarjamatriisikirjoittimien maahantuonnista, ja väittää, että kyseinen vahinko on seurausta muista kolmansista maista kuin Japanista tuotujen kirjoittimien maahantuonnista. Viitaten lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 60 kohtaan Nakajima väittää erityisesti, ettei neuvosto ole tutkinut kolmansista maista tuotujen kirjoittimien maahantuonnista aiheutunutta vahinkoa, ja katsoo, että neuvosto on yliarvioinut japanilaisten valmistajien aiheuttamaa vahinkoa.

98 Tätä väitettä ei voida hyväksyä. Itse asiassa neuvosto on esittänyt vakuuttavasti, että muista kolmansista maista kuin Japanista tuotujen kirjoittimien maahantuonnista ei ole voinut aiheutua vahinkoa yhteisön markkinoille, ottaen huomioon, että maahantuonti rajoittui yhteen jäsenvaltioon ja oli merkittävää vasta kyseisessä menettelyssä tehdyn tutkimuksen käsittämän ajanjakson jälkeen.

99 Lisäksi on todettava, ettei Nakajima ole esittänyt mitään todistetta polkumyyntimenettelystä huomioon otetun ajanjakson kuluessa muista kolmansista maista kuin Japanista tuotujen kirjoittimien maahantuonnin yhteydessä. Näin ollen kantaja ei ole osoittanut, että väitetyt tekijät olisivat myötävaikuttaneet todetun vahingon syntyyn.

100 Vahingon lopettamisesta yhteisölle seuraavaan etuun liittyviä virheitä koskevan perusteen tueksi Nakajima esittää, että – toisin kuin neuvosto väittää lopullisen asetuksen 63–66 kohdassa – yhteisön tuottajien kannattavuuden menetys ei ole seurausta japanilaisten viejien polkumyyntimenettelyistä vaan kyseisten tuottajien vääristä liikkeenjohtotavoista.

101 Tässä yhteydessä on riittävää todeta yhteisöjen tuomioistuimen aiemmin todenneen tämän tuomion 90 kohdassa, ettei neuvosto ole ylittänyt harkintavaltansa rajoja katsoessaan, että käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisön teollisuudelle on aiheutunut markkinaosuuksien menetyksiä japanilaisten viejien polkumyyntimenettelyjen vuoksi. Lisäksi on todettava, ettei kantaja ole esittänyt mitään perustetta yhteisön tuottajien vääriä liikkeenjohtotapoja koskevan väitteensä tueksi.

102 Kaikkien edellä esitettyjen huomioiden perusteella voidaan todeta, että yhteisön teollisuudelle aiheutunutta vahinkoa ja vahingon lopettamisesta yhteisölle seuraavaa etua koskeviin virheisiin liittyvät kanneperusteet on näin ollen hylättävä.

7. Polkumyyntitullin määrää koskeviin virheisiin liittyvä kanneperuste

103 Nakajima väittää toisaalta, että neuvosto on määrittäessään vahingon eliminoimiseksi tarvittavan tullin tasoa katsonut, kuten lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 68 kohdasta käy ilmi, kirjoittimien hinnanlaskun yhteisön markkinoilla johtuvan polkumyyntimenettelyistä, ja ettei se ole suorittanut perusteellista tutkimusta hinnanlaskun todellisista syistä. Toisaalta Nakajima arvostelee lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 72 kohdassa esitettyä menetelmää kunkin viejän vahinkokynnyksen laskemiseksi, joka saadaan vertailemalla ensimmäisen itsenäisen ostajan suorittamaa painotettua keskimääräistä myyntihintaa ja kyseisten myyntien keskimääräistä cif-arvoa. Se katsoo, että jos kyseistä menetelmää olisi sovellettu oikein, Nakajiman vahinkokynnyksen olisi pitänyt olla nolla.

104 Yhteisön teollisuudelle aiheutunutta vahinkoa koskevan Nakajiman perusteen tutkimisen yhteydessä esitettyjen huomioiden perusteella tämän kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä. Lisäksi väliaikaisen ja lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleissa annetaan selvä ja yksityiskohtainen selostus japanilaisten tuotteiden markkinaosuuksien kasvamisen ja kirjoittimien hintojen alenemisen välisestä yhteydestä käsiteltävänä olevassa asiassa.

105 Vahinkokynnyksen osalta komissio on osoittanut – ilman, että olisi esitetty vastaväitteitä – että kantajan väitteet perustuivat lopullisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 72 kohdassa esitettyä laskentamenetelmää koskevaan väärinkäsitykseen. Vahinkokynnys ilmaisee japanilaisten tuotteiden tarvittavan hinnannousun yhteisössä, jotta niiden alihinnoittelu suhteessa yhteisön tuotteisiin tulisi korvatuksi. Tätä tutkimuksen kuluessa laskettua vahinkokynnystä ei voida käyttää sellaisenaan ilmaisemaan tullin määrää,

koska sitä ei ole laskettu suhteessa vapaasti rajalla -hintaan (jäljempänä caf-hinta), vaan yhteisön ensimmäisen riippumattoman ostajan maksamaan hintaan; jälkimmäinen hinta on välttämättä suurempi kuin caf-hinta, koska siihen sisältyvät tullit ja vastaavat maksut. Polkumyyntitullit sen sijaan lisätään vapaasti yhteisön rajalla tullaamattomana -nettohintoihin, toisin sanoen maahantuotujen tuotteiden tullausarvoon (caf-hinta). Näin ollen polkumyyntitullin määrän selvittämiseksi on määritettävä vahinkokynnyksen prosentuaalinen osuus kunkin viejän hinnasta caf-vaiheessa.

106 Polkumyyntitullin määrää koskevaan virheeseen liittyvä kanneperuste ei näin ollen ole perusteltu.

8. Useiden yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista koskeva peruste

107 Tämän perusteen ensimmäisessä osassa Nakajima väittää, että käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisön viranomaiset ovat useilta osin loukanneet kantajan puolustautumisoikeuksia. Se väittää siten, etteivät kyseiset viranomaiset ole ilmoittaneet sille riittävän ajoissa, että ne käsiteltävänä olevassa asiassa luopuisivat aikaisemman, sähkökirjoituskoneita koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn, jonka seurauksena annettiin edellä mainittu TEC-tuomio 5.10.1988, yhteydessä sovelletusta laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmästä. Tuolloin otettiin huomioon Nakajiman erityinen rakenne, mikä johti sitä koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn lopettamiseen (katso Nakajima All Precision Co. Ltd:n valmistamien, Japanista peräisin olevien sähkökirjoituskoneiden maahantuontia koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn lopettamisesta 12 päivänä helmikuuta 1986 tehty komission päätös 86/34/ETY, EYVL L 40, s. 29). Lisäksi Nakajima väittää, etteivät yhteisön toimielimet ole ilmoittaneet sille riittävän ajoissa niiden yritysten nimiä, joiden kirjanpitotietoja kyseisessä menettelyssä on käytetty normaaliarvon laskemiseksi. Lisäksi Nakajima ei kertomansa mukaan saanut riittävää tilaisuuttaa esittää näkemystään rakenteensa erityisluonteesta, ja sen mukaan komissio käytti viivytystoimenpiteitä erityisesti antaessaan kantajan ymmärtää, että se voisi vielä esittää väitteensä *disclosure conferences*sä, joka järjestettiin vasta komission tekemän, uutta perusasetusta koskevan ehdotuksen jälkeisenä ajankohtana. Lopuksi, siltä osin kuin on kyse vahingon määrittämisestä, komissio on Nakajiman mukaan käyttänyt muita kuin E & W -tutkimuksessa esitettyjä tietoja ja käyttänyt perusteenaan erityisesti kysymyksessä olevia tuottajia koskevan tutkimuksen perusteella saatuja tietoja.

108 Tässä yhteydessä on heti muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan puolustautumisoikeuksia ei ole loukattu, jos asianomaiselle yritykselle on hallinnollisen menettelyn aikana annettu tilaisuus esittää näkemyksensä esille tuotujen tosiseikkojen ja olosuhteiden paikkansapitävyydestä ja merkityksestä sekä tapauksen mukaan niistä asiakirjoista, joita menettelyssä on käytetty (katso esimerkiksi asia 85/76, Hoffman-La Roche, tuomio 13.2.1979, Kok. 1979, s. 461, 11 kohta).

109 Käsiteltävänä olevassa asiassa Nakajiman ja yhteisön toimielinten välisten kokousten pöytäkirjoista sekä asianosaisten välisestä kirjeenvaihdosta käy ilmi, että kantaja oli mukana menettelyn kaikissa vaiheissa ja että sillä näin ollen oli tilaisuus esittää näkemyksensä.

110 Lisäksi Nakajimalla oli riittävän aikaisessa vaiheessa käytettävissään kaikki ne tiedot, jotka olivat tarpeen sen tehokasta puolustusta varten. Kantaja myönsi istunnossa, että sille oli tiedotettu laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmästä 15.3.1988 mennessä. Lisäksi komissio on ilmoittanut väliaikaisen asetuksen johdanto-osan perustelukappaleiden 36, 38 ja 40 kohdassa kaikki kyseisen arvon laskemiseen liittyvät yksityiskohdat. Lopuksi on todettava, että jo 21.6.1988 päivätyssä kirjeessään Nakajima esitti kaikki ne väitteet, jotka se otti uudelleen esille menettelyn kuluessa yhteisöjen tuomioistuimessa.

111 On lisättävä, että kantajaan sovelletusta laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmästä on nimenomaisesti säädetty uuden perusasetuksen 2 artiklan 3 kohdan b ii alakohdassa; näin ollen Nakajima saattoi riittävän ajoissa ilmoittaa näkemyksensä asiasta.

112 Lisäksi on korostettava, ettei Nakajima voi väittää, etteivät yhteisön toimielimet toimittaneet sille kaikkia sen pyytämiä muitakaan kuin luottamuksellisia tietoja. Tässä yhteydessä on todettava toisaalta, että vasta 2.9.1988 eli kuukauden määräajan jo kuluttua umpeen uuden perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan c i ja cc alakohdassa tarkoitetun väliaikaisen tullin käyttöönotosta kantaja pyysi MHY-kulujen ja voittojen määrittämiseksi käytettyä menetelmää koskevia tietoja. Toisaalta Nakajiman kilpailijoiden kustannuksia ja voittoja koskevia yksityiskohtia on pidettävä uuden perusasetuksen 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuina luottamuksellisina tietoina, eikä niitä siten voitu ilmaista kantajalle (katso erityisesti edellä mainittu TEC-asia, tuomio 5.10.1988, 20 kohta).

113 Lisäksi erilaisen laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmän mahdollinen soveltaminen aikaisemman asetuksen mukaisen järjestelmän yhteydessä ei ole merkityksellistä käsiteltävänä olevassa asiassa, koska taloudellisilla toimijoilla ei ole oikeutta vaatia, että niihin olisi sovellettava sellaisia sääntöjä, joihin on voinut tulla muutoksia yhteisön toimielinten harkintavaltansa puitteissa tekemien päätösten seurauksena (katso esimerkiksi asia 256/84, Koyo Seiko, tuomio 7.5.1987, Kok. 1987, s. 1899, 20 kohta).

114 Lopuksi, siltä osin kuin on kyse muiden kuin E & W -tutkimuksessa esitettyjen kirjanpitotietojen käytöstä, komission Nakajimalle osoittamasta, 28.9.1988 päivätystä kirjeestä käy ilmi, ettei yhteisön viranomaisten tarkoituksena missään vaiheessa ollut käyttää yksinomaan kyseisessä selonteossa esitettyjä tietoja. Sitä seikkaa, että kantajan käytettävissä uuden perusasetuksen 7 artiklan 4 kohdan a alakohdan mukaisesti ollut komission laatima asiakirja sisälsi yhteenvetoja, jotka eivät olleet luottamuksellisia ja joissa esitettiin tietoja useista eurooppalaisista valmistajista, ei kuitenkaan ole kiistetty. Siten kantajalla oli käytettävissään kaikki vahingon toteamiseen käytetyt perusteet.

115 Näissä olosuhteissa tämä kanneperusteen ensimmäinen osa ei ole perusteltu.

116 Kanneperusteen toisen osan tueksi Nakajima esittää, että käsiteltävänä olevassa asiassa on jätetty noudattamatta oikeusvarmuuden periaatetta, koska polkumyynnin vastaisessa menettelyssä, josta yhteisöjen tuomioistuimen oli annettava ratkaisu edellä mainitussa, 5.10.1988 antamassaan TEC-tuomiossa, komissio ja neuvosto olivat ottaneet huomioon kantajan erityisen rakenteen ja lopettaneet sen vuoksi menettelyn Nakajimaa koskevilta osin. Koska Nakajiman mukaan sen rakenne ei ole muuttunut kyseiseen ajankohtaan verrattuna, se on käsiteltävänä olevassa asiassa saavuttanut oikeuden, jonka nojalla sen erityisluonne on tunnustettava, sekä oikeuden perusteltuun luottamukseen sen suhteen, että vanhan perusasetuksen mukaisen järjestelmän yhteydessä tehtyjä päätöksiä sovelletaan edelleen. Lisäksi taannehtivuuskiellon periaatetta on Nakajiman mukaan loukattu, koska 15.3.1988 jälkeen on sovellettu sellaista uutta laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmää, jota ei ole esitetty silloin voimassa olleessa perusasetuksessa ja joka on täysin vastakkainen yhteisön toimielinten aiemmalle tulkinnalle.

117 Näitä väitteitä ei voida hyväksyä. Itse asiassa on korostettava ensin, että, toisin kuin kantaja väittää, yhteisöjen tuomioistuin on edellä mainitussa TEC-asiassa, jossa Nakajima ei ollut asianosaisena, 5.10.1988 antamassaan tuomiossa antanut yksinomaan Japanista peräisin olevien sähkökirjoituskonei-

den tuontia koskevasta lopullisesta polkumyyntitullista 19 päivänä kesäkuuta 1985 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1698/85 (EYVL L 163, s. 1) koskevan ratkaisun jättäen nimenomaan avoimeksi kysymyksen siitä, oliko Nakajimaa koskevan menettelyn lopettaminen perusteltua (edellä mainittu TEC-tuomio, 18 kohta).

118 Nakajimaa koskeva menettely kyseisessä asiassa ei voi missään tapauksessa olla yhteisön toimielimiä sitova ennakkotapaus, koska oikeuskäytännön mukaisesti polkumyyntiä koskevassa perusasetuksessa jätetään yhteisön viranomaisille tietty harkintavalta, erityisesti laskennalliseen normaaliarvoon sisällytettävien MHY-kulujen arvioimiseksi (katso edellä mainittu TEC-tuomio, 33 kohta), eikä sillä, että toimielin käyttää kyseistä harkintavaltaa ilmoittamatta yksityiskohtaisesti ja etukäteen niistä perusteista, joita se aikoo käyttää kussakin yksittäisessä tilanteessa, loukata oikeusvarmuuden periaatetta (katso edellä mainittu Brother-asia, tuomio 5.10.1988, 29 kohta).

119 Väitetyn saavutettujen oikeuksien loukkaamisen osalta on riittävää huomauttaa, että - vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti - silloin kun yhteisön viranomaisilla on laaja harkintavalta, talouden toimijat eivät voi vedota saavutettuun oikeuteen sellaisen edun säilyttämiseksi, joka on seurausta kyseisestä yhteisön lainsäädännöstä ja joka on kuulunut niille tiettynä ajankohtana (katso erityisesti yhdistetyt asiat 133/85-136/85, Rau, tuomio 21.5.1987, Kok. 1987, s. 2289, 18 kohta). Näissä olosuhteissa aikaisemman polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä käytetty laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmä ei voi olla saavutettu oikeus, jonka perusteella Nakajimaan sovellettaisiin samaa menetelmää käsiteltävänä olevassa asiassa.

120 Lisäksi voidaan todeta, että vakiintuneen oikeuskäytännön, johon on viitattu tämän tuomion 113 kohdassa, mukaisesti talouden toimijat eivät voi vedota perusteltuun luottamukseen olemassaolevan tilanteen ennallaan säilyttämiseksi; tilanne voi muuttua yhteisön toimielinten harkintavaltaansa käyttäessään tekemien päätösten seurauksena.

121 Lopuksi tämän tuomion 23 ja 24 kohdasta seuraa, ettei väite, joka koskee taannehtivuuskiellon periaatteen väitettyä loukkaamista, ole perusteltu.

122 Tämän vuoksi Nakajiman esittämän kanneperusteen toinen osa on hylättävä.

123 Kolmanneksi Nakajima väittää, että yhdenvertaisen kohtelun periaatetta on loukattu käsiteltävänä olevassa asiassa käytettäessä sellaista laskennallisen normaaliarvon laskentamenetelmää, joka on kantajan kannalta syrjivä, koska siinä otetaan huomioon sellaisten yritysten kirjanpitotiedot, joiden rakenne on toisenlainen kuin sillä itsellään, ja koska normaaliarvon ja vientihinnan välinen vertailu on suoritettu kahdella kaupan eri tasolla.

124 Tämä väite on perusteeton. Itse asiassa tämän tuomion 60–67 kohdasta käy ilmi, ettei käsiteltävänä olevassa asiassa käytetty laskentamenetelmä ole syrjivä, koska sillä pyritään – oikeuskäytännön mukaisesti – asettamaan Nakajima siihen tilanteeseen, jossa se olisi, jos se olisi myynyt kirjoittimia Japanissa, ja että yhteisön toimielimet ovat voineet perustellusti arvioida, ettei läsnäolo Japanin elektroniikkatuotteiden markkinoilla ole mahdollista ilman vertikaalisesti integroitunutta myyntijärjestelmää. Toisaalta yhteisöjen tuomioistuin on aiemmin päättänyt tämän tuomion 70–72 kohdassa, ettei käsiteltävänä olevassa asiassa normaaliarvon ja vientihinnan välistä vertailua ole suoritettu kahdella kaupan eri tasolla.

125 Näissä olosuhteissa voidaan todeta, ettei yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ole millään tavoin loukattu käsiteltävänä olevassa asiassa.

126 Neljäntenä näkökohtanaan Nakajima esittää, ettei lopullisessa asetuksessa noudateta suhteellisuusperiaatetta, koska kantajalle on määrätty 12 prosentin polkumyyntitulli ottamatta huomioon sen erityisrakennetta, kun taas sen omien kustannusten ja kohtuullisen voittomarginaalin huomioon ottamisesta olisi ainakin ollut seurauksena vähäinen polkumyyntimarginaali ja se, ettei käsiteltävänä olevaa menettelyä olisi sovellettu Nakajimaan.

127 Tämän tuomion 60–67 kohdassa tarkemmin selostettujen syiden vuoksi myöskään tätä väitettä ei voida hyväksyä.

128 Viidentenä näkökohtanaan Nakajima esittää yhteisön oikeuden oikeudenmukaisen ja kohtuullisen soveltamisen periaatetta loukatun, koska uuden laskennallista arvoa koskevan laskentamenetelmän soveltaminen kantajaan oli käsiteltävänä olevassa asiassa epäasianmukaista ja hyvin epäoikeudenmukaista.

129 Tämä väite, joka perustuu – kuten käy ilmi tämän tuomion 60–67 kohdasta – virheellisiin perusteisiin, on kuitenkin hylättävä.

130 Lopuksi Nakajima väittää estoppel-periaatetta loukatun, koska sen sähkökirjoituskoneita koskevan polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä saama kohtelu oli harhaanjohtavaa.

131 Tämä väite, joka liittyy yhteen oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista koskevan väitteen kanssa, on myös hylättävä tämän tuomion 117–121 kohdassa tarkemmin selostettujen syiden vuoksi.

132 Koska mitään Nakajiman esittämää väitettä ei ole voitu hyväksyä, tiettyjen yleisten oikeusperiaatteiden loukkaamista koskeva kanneperuste on hylättävä.

9. Harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste

133 Tässä perusteessa Nakajima väittää, että yhteisön viranomaiset ovat polkumyynnin vastaisen menettelyn yhteydessä kohdelleet Nakajimaa osoittaen vakavaa harkitsemattomuutta, joka on rinnastettavissa asianomaisen lainsäädännön tavoitteen noudattamatta jättämiseen. Kantaja syyttää komissiota erityisesti siitä, ettei se ole tarkastellut hyvässä uskossa ja oikeudenmukaisesti tarvetta määrätä Nakajimalle polkumyyntitulli, ja että se on joko huolimattomuuttaan tai vakavan laiminlyönnin vuoksi aloittanut menettelyn määrätäkseen sille polkumyyntitullin aikaisemman käytännön vastaisesti. Näin ollen yhteisön viranomaiset ovat kantajan mukaan tahallisesti aiheuttaneet sille haittaa ja pyrkineet välttämään 5.10.1988 annettuun TEC-tuomioon johtaneen menettelyn kaltaiseen tilanteeseen joutumista.

134 Kantajan esittämät väitteet ovat kuitenkin täysin perusteettomia. Tässä yhteydessä on riittävää todeta, ettei Nakajima täyttänyt vakiintuneessa oikeuskäytännössä esitettyjä vaatimuksia (katso erityisesti asia C-323/88, Sermes, tuomio 11.7.1990, Kok. 1990, s. I-3027, 33 kohta) harkintavallan väärinkäytön olemassaoloa koskevan näytön osalta, koska se ei ole osoittanut objektiivisten, merkityksellisten ja yhtäpitävien todisteiden perusteella niitä olosuhteita ja syitä, joiden perusteella voidaan olettaa, että kyseinen toimenpide on toteutettu muiden kuin juuri niiden päämäärien saavuttamiseksi, joita varten se on tarkoitettu.

135 Itse asiassa Nakajima väittäessään harkintavaltaa väärinkäytetyn on ainoastaan esittänyt väitteitä ilman perusteluja. On lisättävä, ettei se, etteivät yhteisön viranomaiset ole hyväksyneet Nakajiman väitteitä, joita ne pitivät perusteettomina, voi olla harkintavallan väärinkäyttöä.

136 Joka tapauksessa yhteisöjen tuomioistuimen toteamuksista seuraa, että käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisön lainsäädäntöä on sovellettu oikein ja sen tavoitteiden mukaisesti. Väliaikaisen ja lopullisen asetuksen johdantoosan perustelukappaleissa toimielimet ovat esittäneet ne syyt, joiden vuoksi ne katsoivat, että käsiteltävänä olevassa asiassa yhteisön etu vaati perusasetusten nojalla sellaisten toimenpiteiden toteuttamista, jotka ovat omiaan suojelemaan yhteisön valmistajia polkumyynnin kohteena olevien tuotteiden tuonnilta.

137 Tästä seuraa, että harkintavallan väärinkäyttöä koskeva kanneperuste on hylättävä.

138 Koska mitään Nakajiman esittämistä kanneperusteista ei ole voitu hyväksyä, kanne on hylättävä kaikilta osin.

Oikeudenkäyntikulut

139 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Koska kantaja on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien välitoimia koskevasta menettelystä sekä komission väliintulosta aiheutuneet kulut. Koska Europrint, joka myös oli väliintulijana, ei ole esittänyt oikeudenkäyntikuluja koskevia vaatimuksia, sen on vastattava omista kuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kantaja velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien välitoimia koskevasta menettelystä ja komission väliintulosta aiheutuneet kulut.

3) **Väliintulijana ollut Europrint vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Due Mancini O'Higgins Moitinho de Almeida Rodríguez Iglesias

Díez de Velasco Kakouris Schockweiler Grévisse Zuleeg Kapteyn

Julistettiin Luxemburgissa 7 päivänä toukokuuta 1991.

J.-G. Giraud
kirjaaja

O. Due
presidentti